

— студент може брати участь у конференції тільки через те, що хоче отримати більш високий допуск або оцінку на заліку;

— студенти-відмінники не отримують ніякого заохочення взагалі, бо все одно неможливо поставити більше 100 балів.

Для того, щоб нівелювати дані недоліки, пропонується використовувати, крім вищеназваного, такі засоби мотивації участі у наукових заходах вищого навчального закладу:

— система негрошових призів (грамоти, листи подяки, статуетки, книги);

— створення призового фонду для преміювання переможців;

— запрошення на участь у заходах потенційних роботодавців-професіоналів;

— впровадження системи рейтингів студентів одного року навчання, надання преференцій тим, хто займає перші місця.

Ці засоби мотивації зможуть заохотити до участі не лише тих студентів, які бажають отримати вищу оцінку або визнання, але й тих, хто має здібності, але не вважає за потрібне розвиватися у цьому напрямку через брак часу та інші причини.

*Козловець І. І., старш. викл.,
кафедра української мови та літератури*

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ

Освіта сьогодні — це не лише засвоєння студентами певного обсягу знань, а передусім виховання інтелектуально розвиненої, творчої особистості, формування в неї загальнолюдських моральних цінностей і переконань, наукового світогляду, ідеалів тощо. Вона важлива умова існування суспільства, адже виконує дуже важливі функції — культурні, етичні, громадянські, акумулює інтелектуальний потенціал нації, забезпечує суспільний прогрес у всіх галузях, в тому числі й економіки.

Кожен народ репрезентує свої досягнення в освіті, науці, техніці, культурі через мову — споконвічне явище суспільного життя. Мова фіксує і зберігає результати пізнавальної діяльності лю-

дини. Рівнем розвитку мови відображається рівень розвитку інтелекту нації — носія цієї мови. Відомо, що словниковий запас мови — це те, що знає нація про себе і про світ, граматична система мови — це те, як вона про себе і цей світ говорить. Значення мови в системі інших навчальних дисциплін є винятковим: вона є не лише предметом навчання, а передусім засобом пізнання світу, інтелектуально-культурних цінностей, засобом оволодіння професійними знаннями, самопізнання, самовдосконалення.

Що означає знати мову? Можна завчити правила, проте не бути здатним вільно, легко, влучно, оперативно користуватися цими знаннями на практиці, поза навчальним середовищем. Отже, опанувати мову — це не просто розуміти її і знати, це вміння мобілізувати набуті мовні знання для розв'язання певних комунікативних завдань у різних контекстах, ситуаціях, сферах діяльності, зокрема, навчальній та і професійній. Не кожне знання трансформується у навик, але останній завжди формується через знання.

Володіння мовою є багатокомпонентним поняттям, яке передбачає й індивідуальне багатство словникового запасу мовця, і чистоту, ясність, точність, виразність, нормативність його мовлення, і розуміння нюансів значеннєвого спектра слів, і розрізнення мовних засобів за стилістичним забарвленням, і досконале володіння способами побудови різноструктурних речень, текстів, і знання особливості формо- та словотворення, мовного етикету. Тому мовна компетентність є потужним фактором у професійній підготовці, бо представники наукової, технічної, економічної еліти народу, його найосвіченіші верстви і мають стати носіями зразкової літературної мови в обох формах її функціонування — усній і писемній.

Способом формування мовної компетентності є різні види роботи, основне місце серед яких, на наш погляд, посідають творчі завдання, в яких найбільше виявляється висока самостійність студентів. Зокрема, це вправи на створення різностильових текстів — анотацій, перекладів, есе, аналітичного огляду наукових фахових статей, підготовка презентацій, укладання словників фахових термінів тощо. Під час виконання цих завдань найяскравіше виявляється творча індивідуальність студента, виробляються навички дослідницької роботи з науково-навчальною літературою, а також свідомість і автоматизм у процесі навчання мови, без яких неможливе вироблення власної мовної моделі спілкування у професійній сфері.

Отже, мовна культура студента формується за різних умов, якот: шанування, свідоме ставлення до державної мови, читання різних джерел, якими репрезентоване стилістичне розмаїття мови

(наукової-художньої, публіцистичної літератури тощо), стеження за змінами норм української літературної мови, які фіксуються новими редакціями правопису та словниками; усвідомлення специфіки національної фахової термінології, якою послуговують фахівці з метою уникнення інтерференційних помилок на тлі аналогій; критично-творче ставлення до написаного; вироблення навичок самоконтролю й самоаналізу.

Колесникова І. А., професор
кафедри української мови та літератури

ПРОФЕСІЙНИЙ ДИСКУРС ЯК МОДЕЛЬ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ФАХОВОЇ МОВИ

Сучасний термін *інновація* з мовознавчої сфери поширився на багато інших галузей знань, зокрема педагогічну. Якщо заглибитись у його значення, можна стверджувати, що основними компонентами його семантики є не тільки саме *новий, новітній*, але й *раціональний, такий*, що покращує стан чогось. Тому, на думку автора, не можна вважати інноваційними ті освітні технології, які тільки зовнішньо, на рівні методів, є новими. Інноваційними будемо вважати такі технології навчання, які максимально забезпечують засвоєння студентами сучасної, і навіть найсучаснішої, фахової інформації, презентованої за допомогою нових ТЗН.

Сучасний економічний інформаційний простір представлений не у вигляді окремих термінів, терміносистем чи спеціальних текстів. Його розглядають у координатах *професійного дискурсу*, тобто тексту, що є зануреним у професійне життя (інформація, мова, жанри, деонтологія, професійний етикет тощо). Тому викладач має викладати дисципліну *професійна мова* у парадигмі професійного дискурсу, знайомлячи студента як з його архітектонікою, так і системними параметрами, мовними та позамовними засобами. Це дасть студентові можливість вільно орієнтуватися в текстах свого фаху. Сучасний професійний дискурс поділений на три зони (*власне професійна, перехідна, псевдо професійна*) залежно від рівня інформації, способів її фіксування, користувачів, вербальних та невербальних засобів оформлення думки. Крім того, кожна із цих сфер презентована відповідними секторами, які регламентують мовну тактику і стратегію адресанта. Зокрема власне професійна